

Jonas Dahllöf
Avfall
08-508 466 06
jonas.dahllof@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2013-04-18

Miljömiljardsprojekt 51 Sluttäckning av östra tippområdet Lövsta. Slutrapport.

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner slutrapporten avseende Miljömiljardsprojekt 51, Sluttäckning av östra tippområdet Lövsta.
2. Nämnden överlämnar slutrapporten till stadsledningskontoret.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Marita Söderqvist
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har slutfört samtliga arbeten inom Miljömiljardsprojekt 51, Sluttäckning av östra tippområdet Lövsta (sammanslagning av projekt A51, A52 och B101, enligt SLK beslut 2007-12-06 , DNR 453-4387/2004), i enlighet med projektbeskrivningar och av SLK godkända ändringsbeslut. Arbetet har i stora drag omfattat sanering och rivning av byggnader, marksanering, deponitäckningar samt övertäckning av förorenade ytor utanför deponierna. Totalt har projektet beviljats 100 miljoner kronor från miljömiljarden. Samtliga medel har upparbetats. Utöver ursprungliga projektplaner har bl.a. sanering av en så kallad ”hot spot” inom området med ca 5 000 m³ oljeförorenad jord kunnat rymmas inom projektet, samt stängsel mellan grönytor och verksamhetsytor. Likaså har

viss upprustning av de kvarvarande kulturhistoriskt intressanta byggnaderna skett för fortsatt användning.

Bakgrund

Sluttäckningen av deponier, strandskoningen, rivningarna samt efterbehandlingen och övertäckningen av mark har utförts för att ta hand om gamla miljöskulder och för att miljö- och säkerhetsmässigt upprusta hela Lövstaområdet.

Vissa markföroreningar samt farligt och miljöskadligt avfall har avlägsnas från området och omhändertagits. Föroreningar i deponierna har kapslats in och skyddas från inträngande vatten och syre för att minska föroreningsläckaget. Även områdena utanför deponierna består av diffust och ojämnt förorenade massor med inslag av slagg och askor från avfallsförbränningsverksamhet och andra aktiviteter i området. Dessa områden har hårdgjorts (asfalterats) för att minska vatteninträngning och föroreningstransport, samtidigt som kontakt med de förorenade massorna förhindras. Dessutom har på detta sätt ytor lämpade för andra verksamheter, i första hand avfallsrelaterade, tillskapats. Gammal förorenad mark har därmed gjorts användbar. I samband med dessa arbeten har det mycket eftersatta dagvattensystemet rustats upp och försetts med oljeavskiljare.

Viss upprustning av de kvarvarande kulturhistoriskt intressanta byggnaderna har skett för fortsatt användning.

De gräsklädda sluttäckta deponierna och en nyanlagd gång- och cykelväg längs stranden mot Mälaren (delvis på de sluttäckta deponierna) öppnar upp ett naturskönt område för det rörliga friluftslivet och knyter ihop Kyrkhamnsområdet med Riddersviksområdet och vidare in mot staden.

Analys och konsekvenser

Deponitäckningsmetoden som använts på den östra tippen främjar användandet av resurssnål och miljöanpassad ny teknik och innebär att material som bioaska, slagg från avfallsförbränning och rötat avloppsslam återvinns och utnyttjas som konstruktionsmaterial. Aska, slagg och rötat avloppsslam ersätter alltså till stor del andra konstruktionsmaterial såsom lera, bentonitlera, gummi-/plastdukar, krossmaterial, jord och grus.

Allt detta material har uppkommit och hanterats inom Stockholmsregionen, vilket innebär kraftigt minskade materialtransporter. Exempelvis slammet har transporterats 10 km ut till Lövsta istället för att köras över 1000 km upp till gruvorna i Aitik, alltså minskade transporter både avseende slammets

omhändertagande och de alternativa material som hade behövt transporteras in till Lövsta istället för slammet. Samma resonemang gäller, om än mindre drastiskt, för askorna och slaggen.

Den kanske mest slående positiva miljöeffekten är att tidigare ej sluttäckta deponier med stor föroreningspotential nu är sluttäckta med teknik som motsvarar och överträffar funktionskraven som ställs på deponitäckningar för farligt avfall. D.v.s. deponierna är skyddade mot inträngande vatten och syre för en mycket lång tid, rent tekniskt pratar man om tusenårs-perspektiv.

De sluttäckta deponierna är nu böljande gräskullar med en gång- och cykelväg längs Mälarstranden som kan nyttjas av det rörliga friluftslivet. Ett stängsel är monterat för att i första hand hindra barn och husdjur från tillträde till verksamhetsområden och körytor.

Rivningen av byggnaderna i området, inklusive den gamla förbränningsanläggningen, har inneburit att tonvis med farligt och miljöskadligt material omhändertagits samtidigt som marken under och i kring dessa har kunnat saneras. Exempelvis har 16 ton asbest, 100 kg PCB och 70 kg kvicksilver sanerats i samband med rivningarna. Drygt 3 500 ton metall har återvunnits och drygt 5 500 m³ ren betong och tegel har återanvänts som konstruktionsmaterial inom området. Samtidigt har byggnader som utgör en säkerhetsrisk att vistas i försvunnit.

Efterbehandlingen och övertäckningen av övriga ytor i området har syftat till att transportera bort de värsta föroreningarna, minska åtkomsten till de föroreningar som lämnas kvar i marken samt tillskapa användbara ytor med dagvattenhantering via oljeavskiljare för hela området. Samtidigt har täta diken anlagts kring de sluttäckta deponierna.

Ekonomiskt sett har den aktuella sluttäckningstekniken för östra tippen med FSA (flygaskstabiliserat avloppsslam) som tätskikt och sorterad slagg inneburit att man fått motsvarande funktion betydligt billigare än jämfört med konventionella metoder, drygt 40 % besparing i detta fall. Den ekonomiska vinsten blir ännu större där alternativkostnaderna för omhändertagande av slagg, askor och slam är högre (i Stockholm är dessa relativt sett låga).

En annan ekonomisk aspekt i sammanhanget är att man sannolikt slipper stora föroreningsläckage från dessa deponier i framtiden, med efterföljande saneringsbehov och dylikt.

Ekonomiska aspekter med avseende på rivningarna är att man nu slipper underhåll, bevakning och uppvärmning m.m. för byggnader som har stått oanvända.

Trafikkontorets förslag

Trafik- och renhållningsnämnden godkänner slutrapporten avseende Miljömiljardsprojekt 51, Sluttäckning av östra tippområdet Lövsta, och lämnar densamma till stadsledningskontoret i enlighet med hanteringen av övriga Miljömiljardsprojekt såsom föreslaget i beslut från SLK 2010-12-02.

Slut